

RO-EX
Björn Magnell
010-240 51 75
bjorn.magnell@msb.se

Uppföljning av kommunernas tillståndsprövning och tillsyn enligt LBE för 2019

Sammanställning av enkätsvar

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte	4
1.3 Svarsfrekvens	4
1.4 Fortsatt uppföljning	4
1.5 Frågor i enkäten	4
2. Sammanställning	5
2.1 Kort om resultatet	5
2.2 Hur är kommunernas organisation för hantering av LBE utformad	6
2.2.1 Vilken nämnd hanterar tillstånds- och tillsynsfrågor enligt LBE?	6
2.2.2 Resurser hos kommuner förbund	7
2.2.3 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?	7
2.2.4 Vad innefattar tillsynsplanen?	8
2.3 Tillstånd enligt LBE	8
2.3.1 Antal tillstånd	8
2.3.2 Rutin för återkallande av tillstånd	9
2.3.3 Avslag av tillståndsansökan	9
2.3.4 De vanligaste bristerna i en tillståndsansökan	10
2.3.5 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen	11
2.3.6 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?	11
2.3.7 Överklagade tillståndsbeslut under 2019	11
2.3.8 Återkallade tillstånd under 2019	12
2.4 Tillsyn enligt LBE	12
2.4.1 Antal genomförda tillsyner	12
2.4.2 Grunder för urval av tillsynsobjekt	13
2.4.3 Rutin för föreläggande eller förbud	14
2.4.4 Utfärdade förelägganden och förbud	14
2.4.5 Brister i samband med tillsyn	14
2.4.6 Tillsyn på verksamheter som inte omfattas av krav på tillstånd	16
2.4.7 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs	16
2.5 Behov av kompetensutveckling i kommunerna	17
2.5.1 Antal kommuner med ett kompetensutvecklingsbehov	17
2.5.2 Inom vilka områden finns kompetensutvecklingsbehov	17
2.6 Behov av förtydligande av regelverket med lokala vägledningar	18
2.7 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor	19
2.7.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud	19
2.7.2 Antal olyckor och tillbud under 2019	19
2.7.3 Rutin för att följa upp inträffade olyckor	19

2.8 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar	20
2.8.1 Brandfarliga varor	20
2.8.2 Explosiva varor	20
2.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar	21
Bilaga 1, Frågor i enkäten	23
Bilaga 2, Svaren på fråga 32a	28
Bilaga 3, Svaren på fråga 33a	30

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, ska enligt 23 § lagen om brandfarliga och explosiva varor, LBE, samordna tillsynsmyndigheternas (kommunernas) verksamhet och hjälpa dem i deras arbete med tillsynen. Utifrån den uppgiften avser MSB att årligen följa upp hur lagen om brandfarliga och explosiva varor efterlevs.

Tidigare fanns ett föreskrivet krav att kommunerna skulle rapportera till MSB om tillsynsverksamheten för det föregående kalenderåret. Senast en sådan uppföljning genomfördes var 2009. Det föreskrivna kravet finns inte längre kvar. Sammanställningen bygger därför på frivillig rapportering från kommunerna.

MSB genomför uppföljningen efter avstämning med Sveriges Kommuner och Regioner, SKR. I december 2014 fick kommunerna ta del av vilka frågor som skulle komma att ställas för verksamhetsåret 2015. Enkäten har därefter skickats ut fem gånger till landets samtliga kommuner.

1.2 Syfte

Syftet med årsuppföljningen är att den ska bidra till att ge en sammanställning över efterlevnaden av LBE. I första hand blir det en uppföljning av kommunernas arbete, men till viss del ger den även en överblick av situationen hos de tillståndspliktiga verksamheterna. Sammanställningen ska främst användas för att inrikta MSB:s stöd och vägledning till kommunerna när det gäller tillsyn. Den ska också kunna användas inom myndigheten som internt beslutsunderlag samt av de kommuner och förbund som så önskar.

1.3 Svarsfrekvens

För 2019 har totalt 277 kommuner av 290 lämnat svar som kunnat utgöra underlag för sammanställningen. Från enskilda kommuner har det inkommit 86 svar. 49 svar har lämnats av antingen räddningstjänstförbund, gemensamma nämnder eller från kommuner med civilrättsligt avtal med grannkommun. Bakom de 49 gemensamma svaren återfinns 191 kommuner. Totalt 135 svarande enheter. MSB är tacksamma för den fina svarsfrekvensen.

1.4 Fortsatt uppföljning

MSB avser att genomföra den här uppföljningen varje år.

1.5 Frågor i enkäten

Det fullständiga frågeunderlaget med frågorna som de var formulerade i utskicket återfinns i bilaga 1.

2. Sammanställning

2.1 Kort om resultatet

De flesta kommuner har en tillsynsplan som styrmedel för sin tillsyn. Det finns några kommuner som inte har genomfört tillsyn utifrån LBE under året. Den vanligaste bristen som upptäcks vid en tillsyn av både brandfarlig och explosiv vara är att utredningen av risker inte är tillfredställande. Under 2019 har antalet utfärdade föreläggande och förbud ökat jämfört med 2018 för brandfarlig vara, men minskat för explosiva vara.

Det är vanligt att platsbesök utförs i samband med hanteringen av nya tillstånd. Vid förnyelse av tillstånd är platsbesöken färre. Den vanligaste bristen som kommunerna uppger i samband med tillståndsansökan för både brandfarliga och explosiva varor är att utredningen av risker brister i kvalitet.

När det gäller kompetens utifrån LBE uppgav 206 kommuner att de hade ett behov av kompetensutveckling. Det som efterfrågas allra mest är mer kompetens om regelverket. Det efterfrågas grund-, repetitions eller fördjupningsutbildningar samt utbildningar om nyheter/ändringar. Många önskar också mer kompetens inom områdena tillsyn, tillståndshantering och mer specifika områden som t.ex. brandfarlig gas eller explosiva ämnen.

En tredjedel av de svarande kommunerna och förbunden anser att det finns ett behov av mera vägledande dokument för tillståndprocessen. För tillsynsprocessen har cirka en femtedel av kommunerna och förbunden sett ett behov av egna vägledningar.

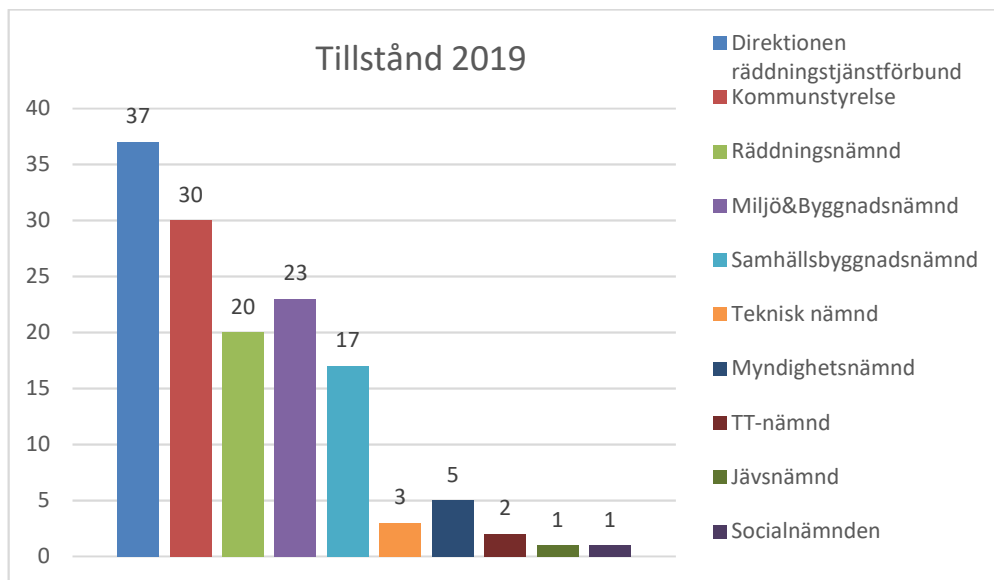
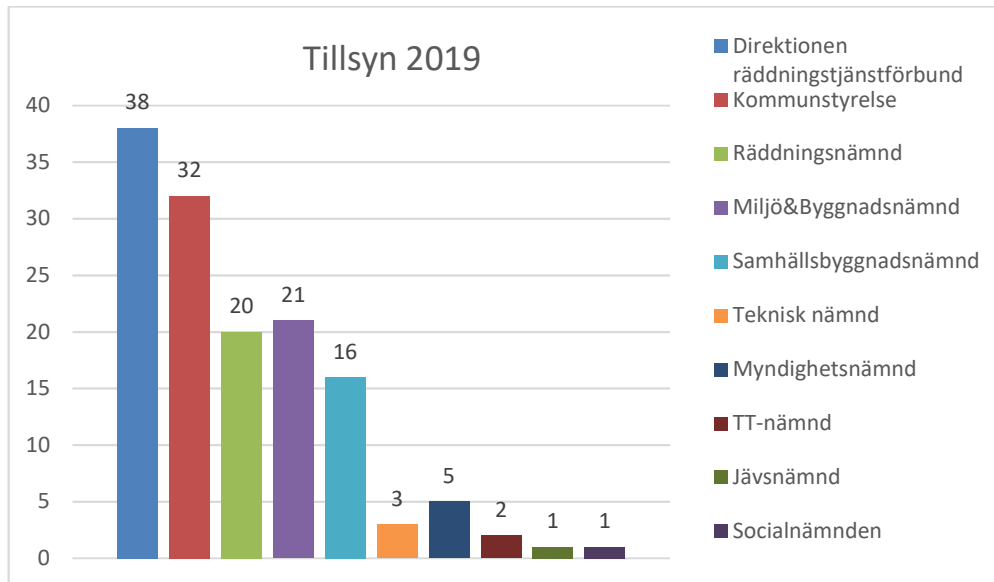
Under 2019 rapporterades det 36 olyckor eller tillbud till kommunerna.

Den utveckling som oroar kommunerna och förbunden mest när det gäller brandfarliga varor är bristande kompetens hos föreståndare och verksamhet. För explosiva varor är det sprängningarna ute i samhället samt diverse problem med fyrverkerier som oroar mest.

Från och med 2017 års rapportering så redovisas även föregående års resultat för ett flertal frågor.

2.2 Hur är kommunernas organisation för hantering av LBE utformad

2.2.1 Vilken nämnd hanterar tillstånds- och tillsynsfrågor enligt LBE?

Det finns diverse varianter där räddningsnämnden är en del av namnet på nämnden, exempelvis Bygg- och räddningsnämnden. Dessa varianter har lagts in under räddningsnämnden i diagrammet för att begränsa antalet redovisade varianter.

I de fall där t.ex. tekniska nämndens egna anläggningar hanteras av annan nämnd, då har bägge nämnderna tagits med i redovisningen.

I sju fall är någon av nämnderna en gemensam nämnd, som rapporterat gemensamt. Med gemensam nämnd avses att två eller flera kommuner gått samman och styr sin räddningstjänst genom en gemensam nämnd.

2.2.2 Resurser hos kommuner förbund

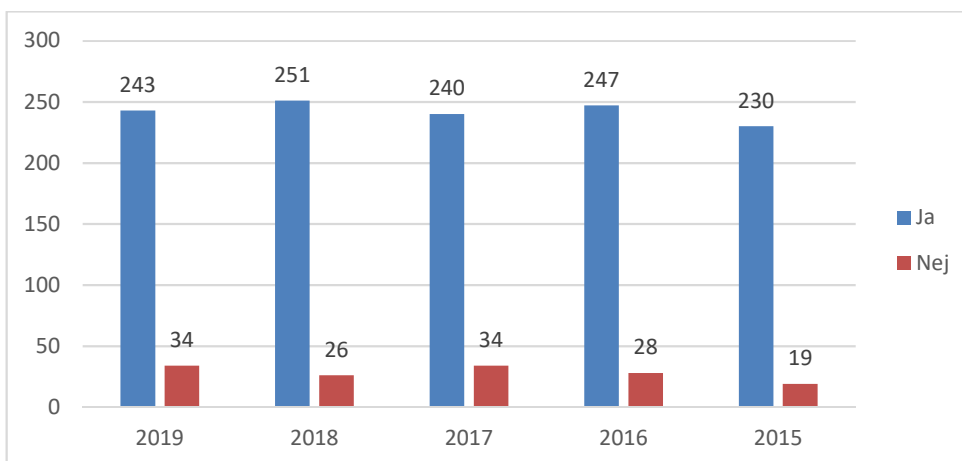
Kommunerna och förbunden har uppskattat hur mycket tid de ägnar åt tillståndsprovning och tillsyn inom LBE. Detta redovisas i tabell nedan (1 årsarbetskraft = 1600 h).

	Enskilda kommuner	Förbund eller gemensamma nämnder
Genomsnittlig avsatt årsarbetskraft, tillståndsprovning LBE	0,2 (2019)	0,7 (2019)
	0,2 (2018)	0,7 (2018)
	0,2 (2017)	0,6 (2017)
	0,2 (2016)	0,7 (2016)
	0,2 (2015)	0,8 (2015)
Genomsnittlig avsatt årsarbetskraft, tillsyn LBE	0,2 (2019)	0,5 (2019)
	0,2 (2018)	0,4 (2018)
	0,2 (2017)	0,5 (2017)
	0,2 (2016)	0,5 (2016)
	0,2 (2015)	0,6 (2015)

Det finns dock en variation emellan kommunerna eller förbunden. För år 2019 gäller följande. Den minsta tid som en enskild kommun avsätter för tillståndsprovning eller tillsyn enligt LBE är ca 0,006 årsarbetskrafter. Den kommun som lägger mest tid för tillståndsprovning avsätter en årsarbetskraft och för tillsyn avsätts som mest ca 0,7 årsarbetskrafter.

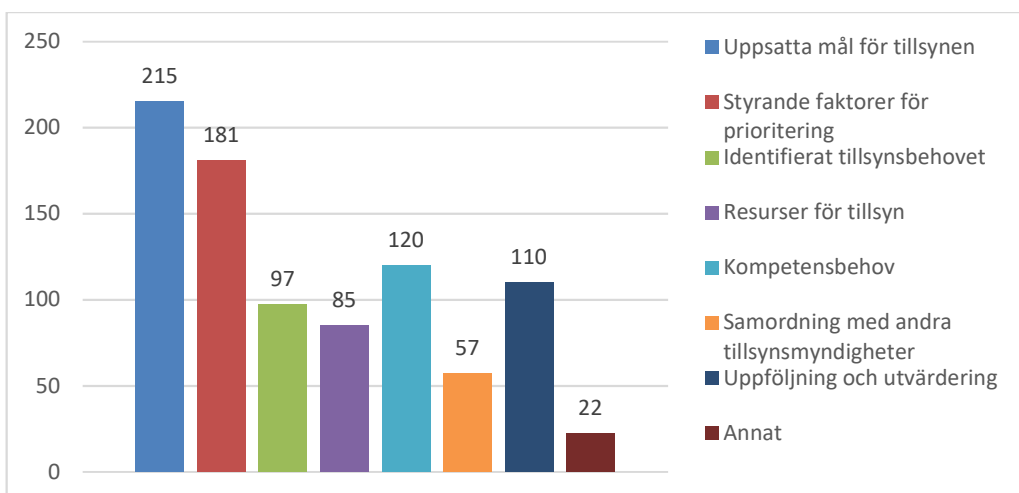
För förbunden eller de gemensamma nämnderna är den minsta tid som läggs 0,05 årsarbetskrafter (tillstånd) och 0,08 årsarbetskraft (tillsyn). Ett av de större förbunden lägger 4 årsarbetskrafter på tillståndsprovning och några förbund lägger 1,5 årsarbetskrafter på tillsyn.

2.2.3 Finns en tillsynsplan hos kommunerna?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.2.4 Vad innefattar tillsynsplanen?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Annat innehåll är exempelvis:

- Frister
- Samordning med tillsyn enligt annan lagstiftning men utförd av samma myndighet (t.ex. LSO)
- Omfattning

Fördelningen av staplarna för 2019 är likartad tidigare års diagram, förutom att resurser för tillsyn inte finns med i tillsynsplanen lika stor omfattning.

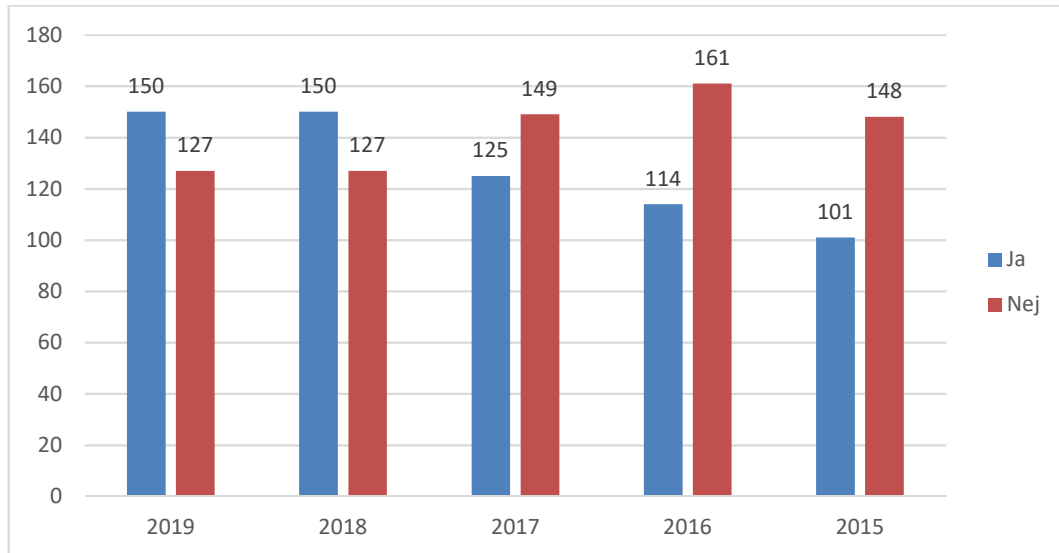
2.3 Tillstånd enligt LBE

2.3.1 Antal tillstånd

I tabellen redovisas dels hur många tillstånd enligt LBE som finns hos kommunerna och dels hur många tillstånd som har utfärdats under aktuellt år. Inom parentes anges hur många kommuner som har lämnat uppgift om antal tillstånd.

	Antal tillstånd (antal kommuner)				
	2019	2018	2017	2016	2015
Antal tillstånd, brandfarlig vara (BV)	19349 (277)	20 632 (276)	19 468 (269)	21 192 (269)	19 469 (243)
Antal tillstånd, explosiv vara (EV)	3574 (277)	3819 (276)	4098 (269)	4738 (269)	3411 (243)
Utfärdade tillstånd under året, BV	3093 (277)	3136 (274)	3083 (270)	3156 (275)	3177 (247)
Utfärdade tillstånd under året, EV	937 (277)	978 (274)	1194 (270)	1153 (275)	1154 (247)

2.3.2 Rutin för återkallande av tillstånd

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

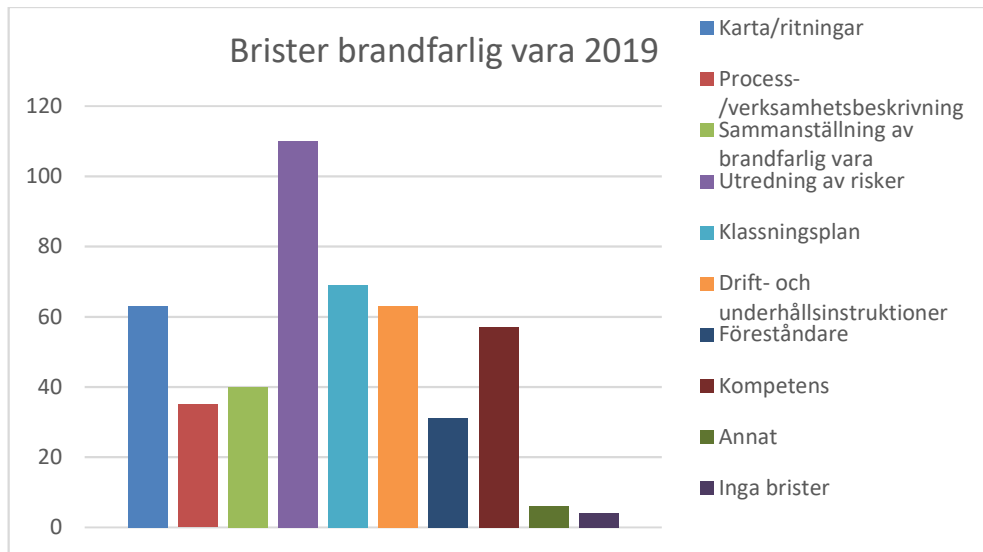
2.3.3 Avslag av tillståndsansökan

Under 2019 har 31 kommuner eller räddningstjänstförbund avslagit minst en tillståndsansökan.

Anledningen till avslag visas i punkterna nedan

- Bristfälliga ansökningar (flera skickar inte in begärda kompletteringar)
- Bristfällig hantering, aktsamhetskraven i 6§, LBE, uppfylls inte
- Sökt mängd var inte tillståndspliktig
- Brist på kompetens
- För korta riskavstånd
- Olämplig sökande/föreståndare (träff i belastningsregistret)

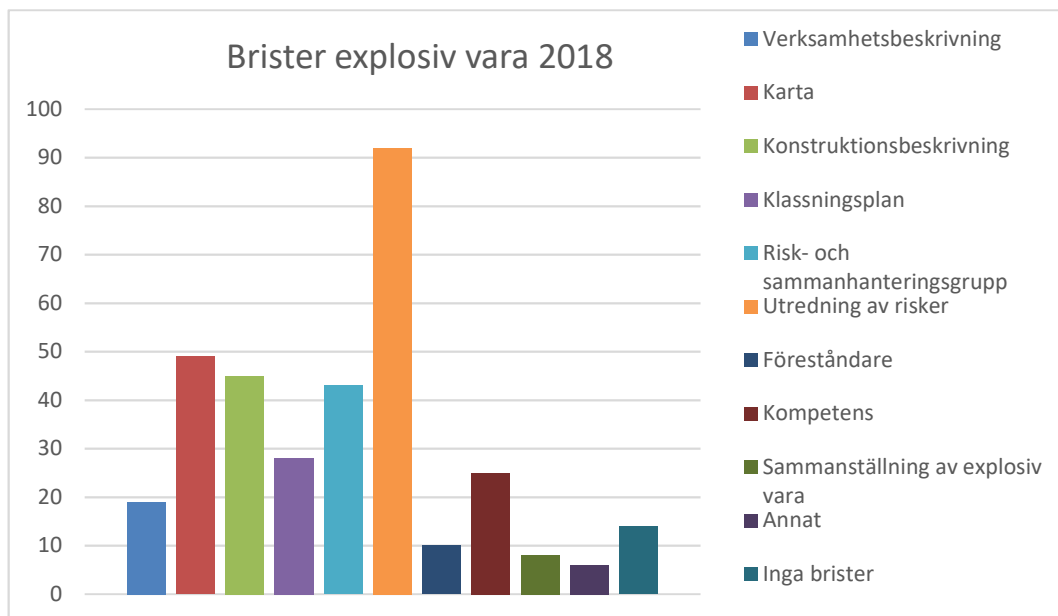
2.3.4 De vanligaste bristerna i en tillståndsansökan

Under Annat nämns brister som exempelvis:

- förvaring av brandfarlig vara
- avsaknad av underskrift
- språkliga brister
- bristande delegering

Utredning av risker var den största bristen även 2015-2018.

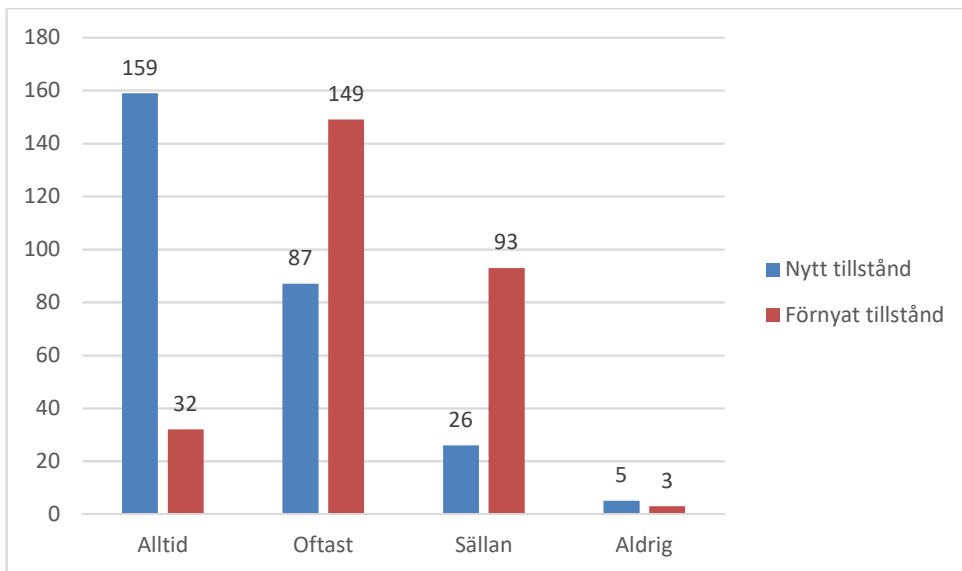

Under Annat nämns brister som exempelvis:

- förvaring av explosiva varor (t.ex. fel klass på förvaringsskåp)

Utredningen av risker var den största bristen även 2015-2018.

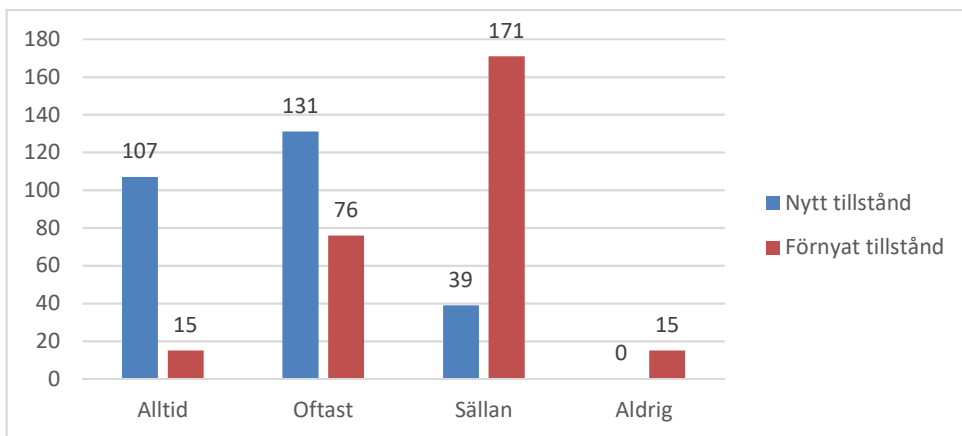
2.3.5 Besök på plats i samband med tillståndsprövningen

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Fördelningen av staplarna för 2019 är likartad tidigare års diagram.

2.3.6 Hur ofta är avsyning ett villkor i ett tillståndsbeslut?

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Förekomsten av villkorad avsyning har sjunkit från 2018 till 2019.

2.3.7 Överklagade tillståndsbeslut under 2019

Tio tillståndsbeslut har överklagats under året hos de 277 svarande kommunerna.

	2019	2018	2017	2016	2015
Överklagade tillståndsbeslut	10	10	1	1	6

2.3.8 Återkallade tillstånd under 2019

Under året återkallades sammanlagt 54 tillstånd av 12 kommuner eller förbund. Det vanligaste skälet till återkallande var att verksamheten upphört. Andra områden där det funnits brister som lett till återkallande var följande:

- Bristande hantering
- Villkoren i tillståndet har inte uppfyllts
- Överskriden mängd
- Ändringar i verksamheten
- Brister på utrustning
- Avstånd till skyddsobjekt
- Brist hos föreståndare

Återkallade tillstånd	
År	Antal
2019	54
2018	49
2017	43
2016	52
2015	53

2.4 Tillsyn enligt LBE

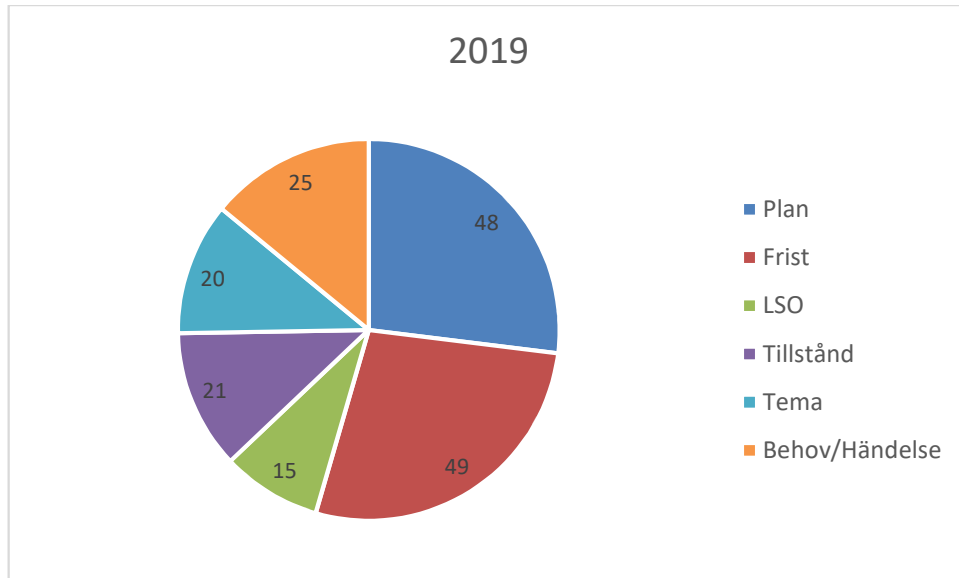
2.4.1 Antal genomförda tillsyner

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal tillsyner, brandfarlig vara	2513 (122*)	2439 (123*)	2720 (129*)	2929 (140*)	2712 (128*)
Antal tillsyner, explosiv vara	468 (78*)	534 (84*)	617 (85*)	693 (99*)	577 (89*)

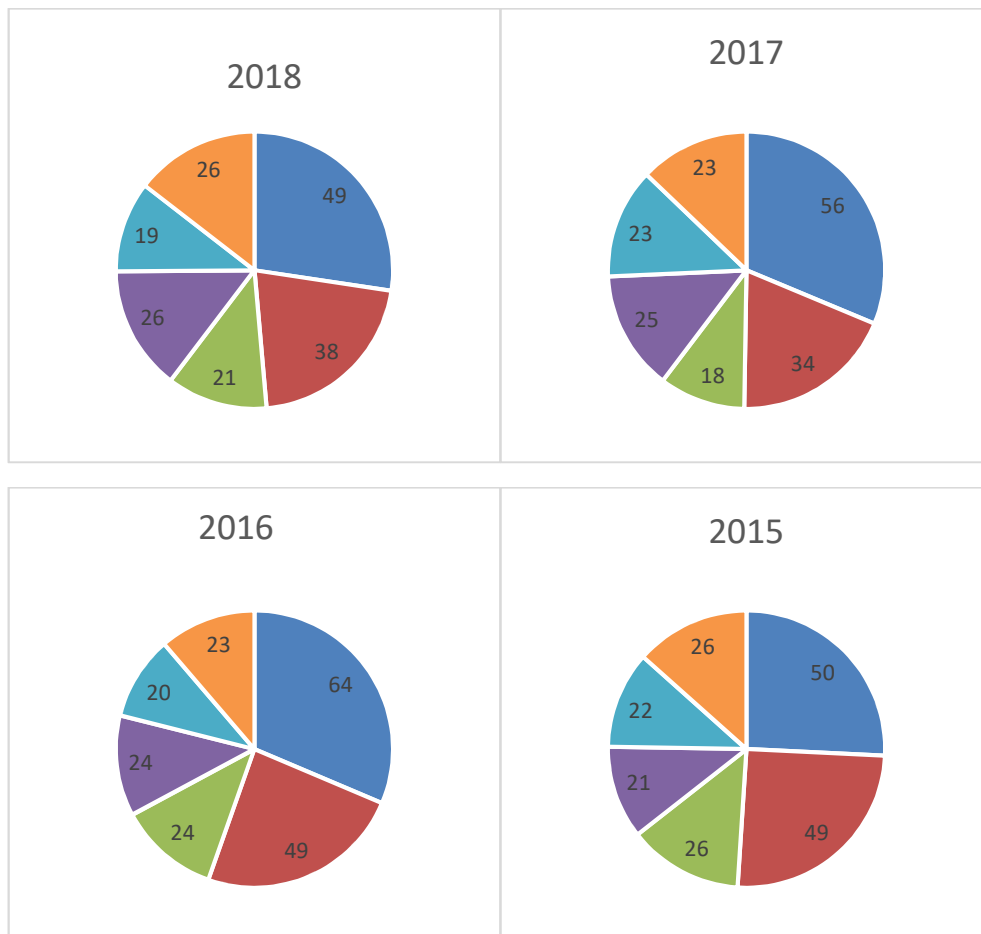
*Antal kommuner eller förbund som har gjort tillsyn under året

En del kommuner eller förbund använder sig av korta tillståndintervall. De gör platsbesök i samband med tillståndsärendena och anser då att tillsyn inte behövs. En del kommuner eller förbund arbetar också med kontroller av verksamheter, men inte regelrätta tillsyner.

2.4.2 Grunder för urval av tillsynsobjekt

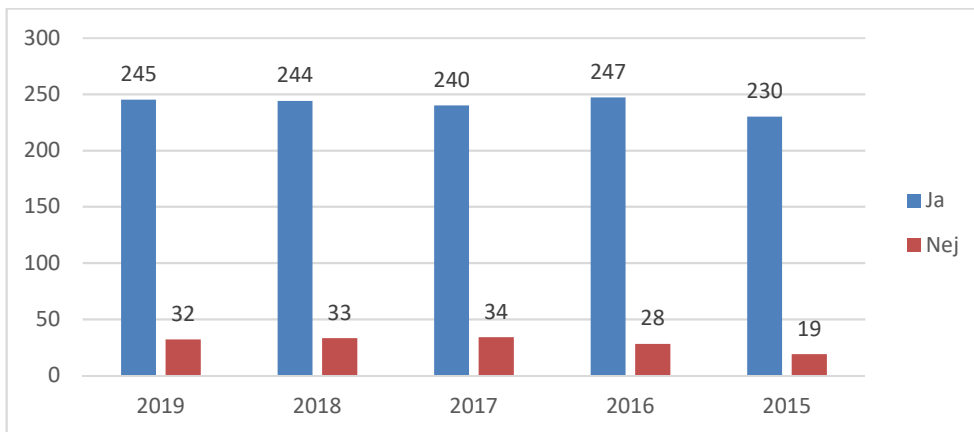

Diagrammet summerar på vilka grunder som kommunerna/förbunden väljer sina tillsynsobjekt. Nedan finns motsvarande diagram för 2015-2018.

2.4.3 Rutin för föreläggande eller förbud

För att ställa krav på åtgärder har 245 kommuner av 277 rutiner gällande föreläggande eller förbud år 2019.

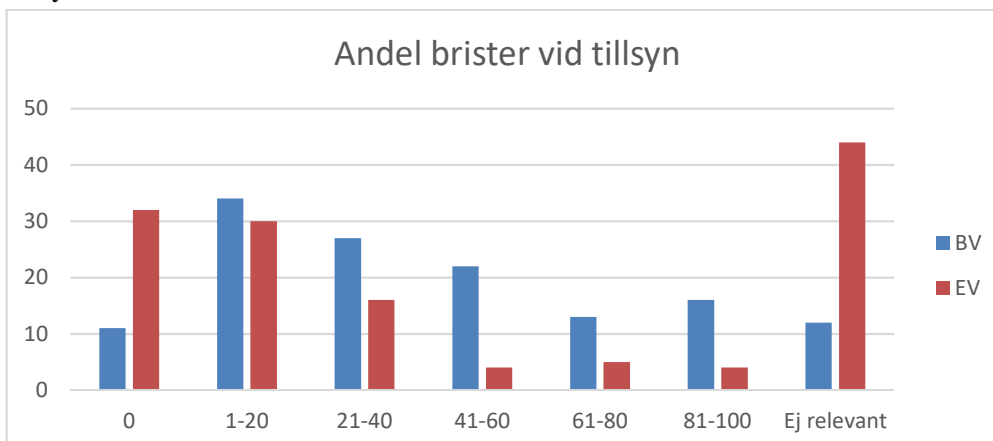

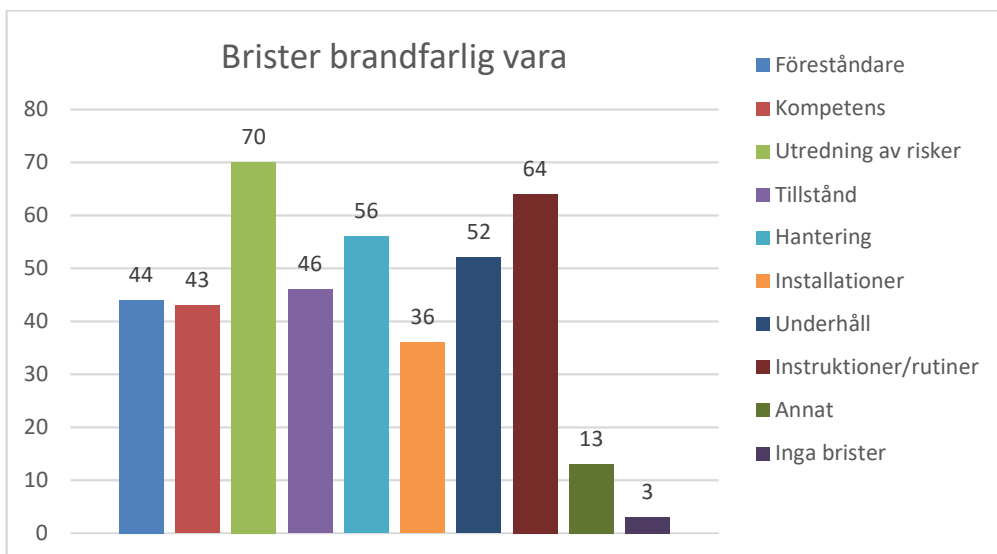
2.4.4 Utfärdade förelägganden och förbud

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal föreläggande eller förbud, brandfarlig vara	277	214	247	353	178
Antal föreläggande eller förbud, explosiv vara	10	22	31	15	8
Beslut med vite	14 (BV)	5 (BV)	3 (BV)	2 (BV)	1 (BV)
Överklagade tillsynsbeslut	8	6	6	4	1

2.4.5 Brister i samband med tillsyn

Kommunerna eller förbunden har uppgett hur ofta en brist upptäcks vid tillsyn samt inom vilka områden det upptäcks brister i hanteringen av brandfarlig respektive explosiv vara vid tillsyn. Det första diagrammet nedan visar andelen brister vid tillsyn. De följande diagrammen visar inom vilka områden som bristerna hittas vid tillsyn.

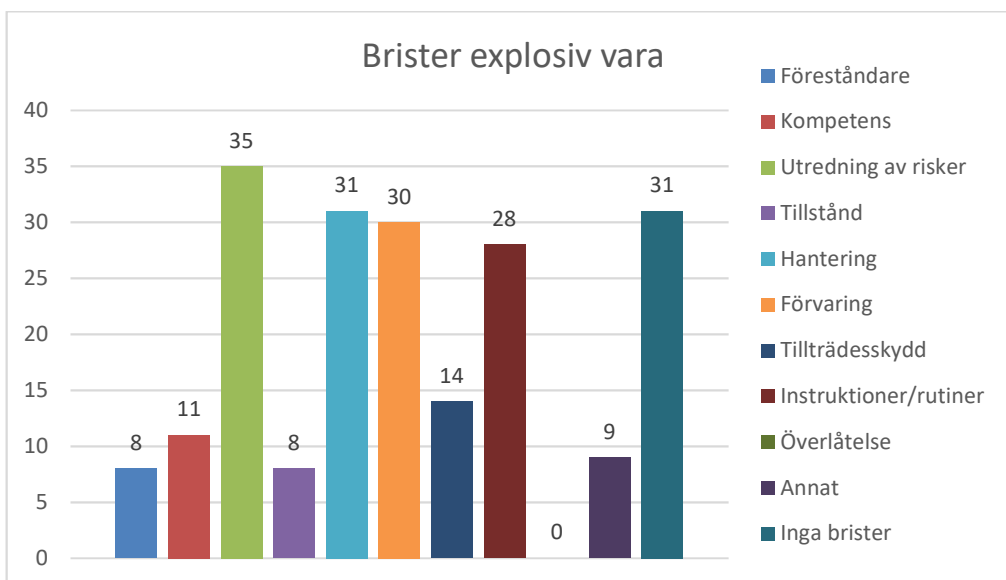

Under Annat nämns brister som exempelvis:

- Bristande skyltning (vanligaste bristen inom området Annat)
- Släckutrustning
- Hänsyn till förändrade risker
- Språksvårigheter
- Cisternkontroll

Det var flest brister i utredningen av risker även under 2017 och 2018. Under 2016 och 2015 var felaktigheter i instruktioner/rutiner största bristen.

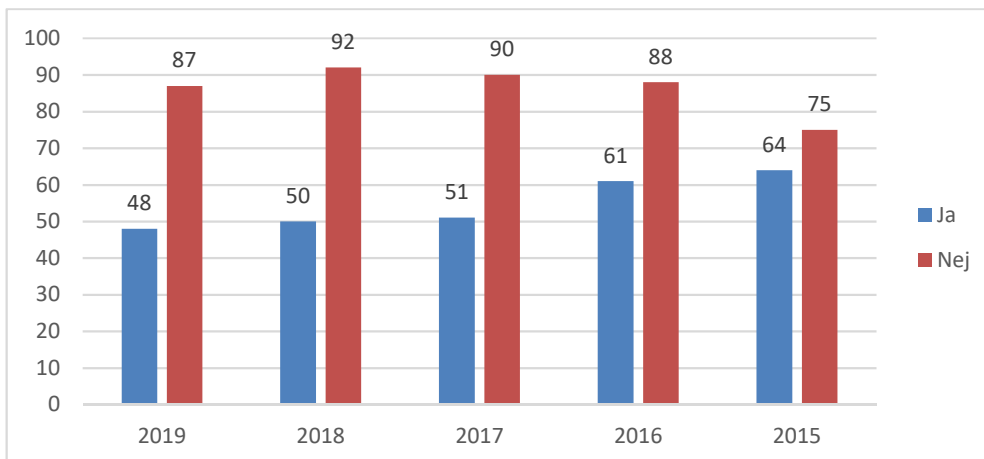

Under Annat nämns brister som t.ex. skyltning, rutin för spårbarhetskrav och släckutrustning.

År 2018 var det flest brister både vid utredning av risker och vid förvaring. Det var flest brister vid förvaring åren 2016 och 2017. Under 2015 var det mest felaktigheter i instruktioner/rutiner.

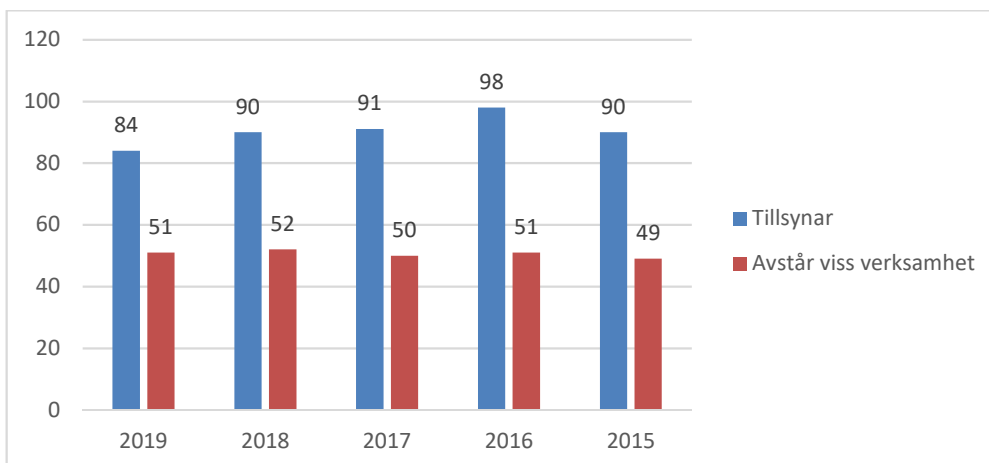
2.4.6 Tillsyn på verksamheter som inte omfattas av krav på tillstånd

Diagrammet nedan visar hur många kommuner eller förbund som utför tillsyn på verksamheter som inte är tillståndspliktiga under åren 2015-2019.

2.4.7 Tillståndspliktiga verksamheter för vilka tillsyn inte genomförs

Det finns vissa typer av tillståndspliktiga verksamheter, där en del kommuner eller förbund har bestämt sig för att någon tillsyn inte behöver utföras. Några kommuner har korta tillståndstider och gör tillsyn/platsbesök i samband med förnyelse av tillstånd. Andra kommuner utför tillsyn på alla tillståndspliktiga verksamheter. Se resultatet i diagrammet nedan.

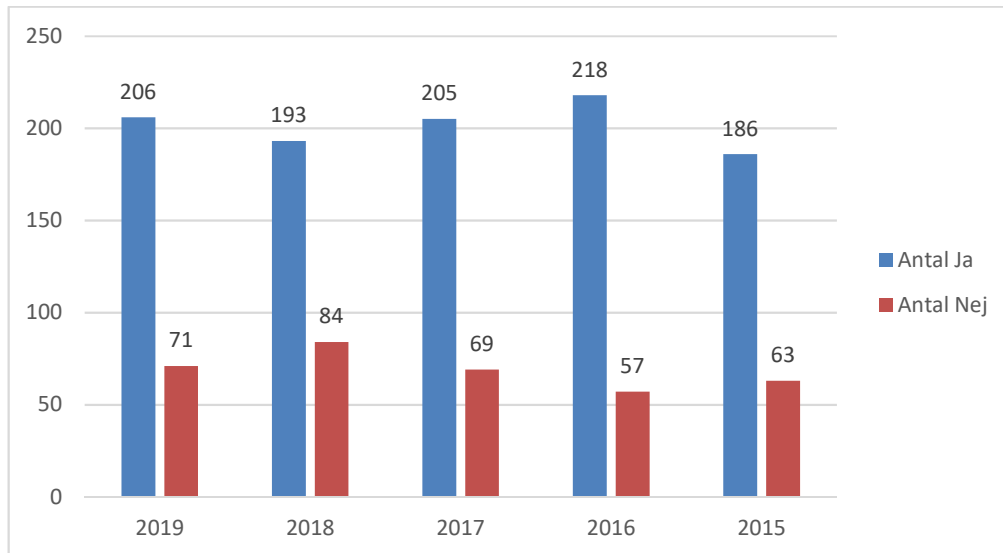
De vanligaste verksamheterna där det inte görs tillsyn är:

- Tillstånd till hantering av explosiv vara (sprängare, endast användning och överföring, avskild förvaring, privatpersoner)
- Mindre anläggningar (restauranger, mindre industrier, privatpersoner)
- Lantbruk och skogsbruk (hantering av både diesel och explosiva ämnen)
- Verksamhet med dieseltankar
- Verksamheter som hanterar "Stenspräckare"
- Handel med ammunition

2.5 Behov av kompetensutveckling i kommunerna

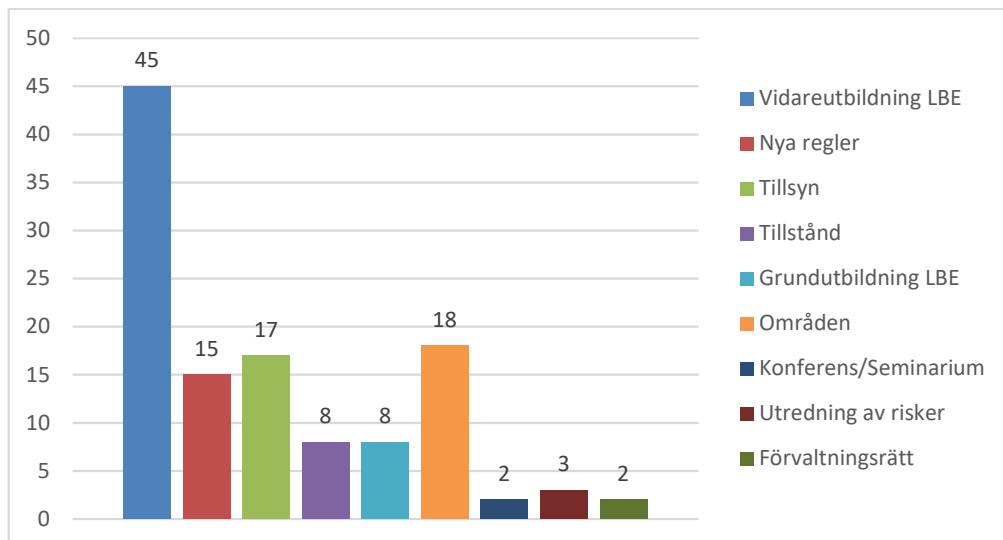
2.5.1 Antal kommuner med ett kompetensutvecklingsbehov

Många kommuner anser sig ha ett behov av kompetensutveckling.

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

2.5.2 Inom vilka områden finns kompetensutvecklingsbehov

Utav 135 kommuner eller förbund anser sig 93 stycken ha ett behov av kompetensutveckling.

Vidareutbildning LBE: Här summeras önsknningar om repetitionsutbildning, påbyggnad, fördjupning inom LBE.

Områden: Här summeras önsknningar om mer specifika ämnesområden som exempelvis:

- Explosiv vara
- Brandfarlig gas
- Brandfarlig vara
- Mer teknisk kompetens

Konferens/Seminarium: Här summeras önsknningar om att det anordnas t.ex. konferenser/seminarium/handläggare-träffar för erfarenhetsutbyte mellan handläggare och kommuner.

Några fler har uttryckt behov av grundutbildning (eller behov av att utbilda fler handläggare) under 2019. Behovet under 2016-2018 såg för övrigt liknande ut. Under 2015 gjordes det en annan indelning.

2.6 Behov av förtydligande av regelverket med lokala vägledningar

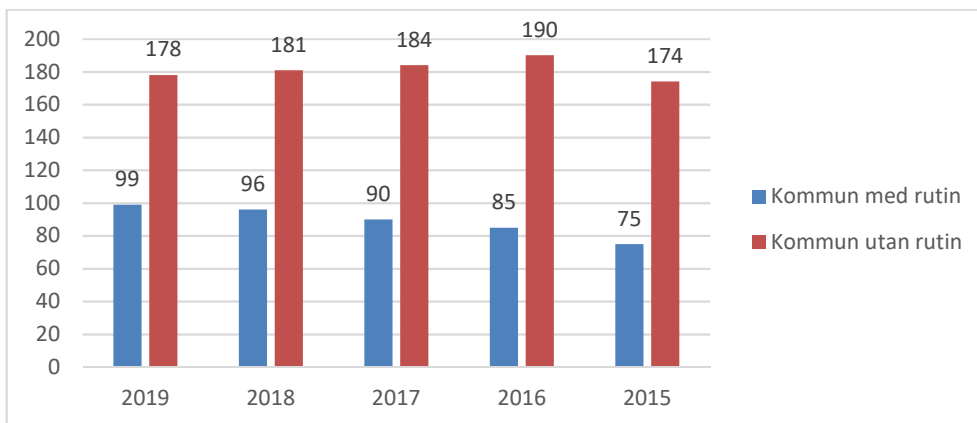
Totalt 45 kommuner eller förbund anser sig ha ett behov av egna vägledningar för tillståndsprövning. Det område som de flesta tar upp är själva ansökningsprocessen. Kommunerna ger råd om hur tillståndsblanketten ska fyllas i och vilken övrig dokumentation som måste finnas med i ansökan för att ett bra beslut ska kunna fattas. Flera tar också upp vikten av interna rutiner hos kommunen/förbundet för att handläggning ska utföras likvärdigt, likriktade tillståndstider och vilka villkor som ska ställas. Det enskilda område som omnämns oftast är utredning av risker (vilken nivå som krävs). Andra specifika områden där stöd är framtaget är kompetensen och lämplighet hos föreståndare, explosiv ämnen, hantering av gas och råd för restauranger.

Totalt 29 kommuner eller förbund anser sig ha ett behov av egna vägledningar för tillsyn. Flera kommuner eller förbund har tagit fram vägledningar, checklistor, ”lathundar”, flödesscheman, interna rutiner/riktlinjer eller muntliga överenskommelser för att underlätta och/eller likrikta tillsynen samt att få likvärdiga bedömningar. Några kommuner/förbund efterlyser mer vägledning från MSB. Exempelvis förenklade handböcker eller en databas för rättsfall.

	2019	2018	2017	2016	2015
Kommun/förbund med behov av vägledning vid tillståndsprocessen	45	55	53	52	44
Kommun/förbund med behov av vägledning vid tillsynsprocessen	29	36	34	40	33

2.7 Olyckor och tillbud enligt 12 § förordningen om brandfarliga och explosiva varor

2.7.1 Rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

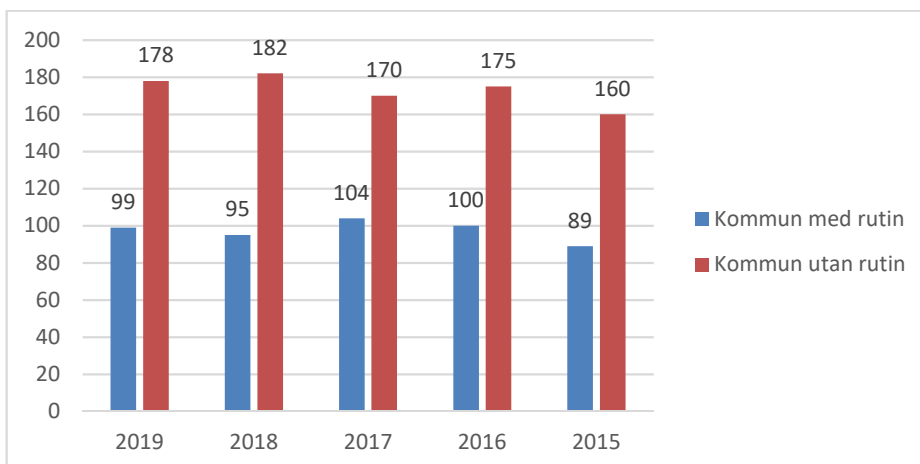
Diagrammet ovan visar hur många kommuner som har en rutin för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud enligt 12§ FBE.

2.7.2 Antal olyckor och tillbud under 2019

Under 2019 har 36 olyckor eller tillbud rapporterats till kommunerna enligt 12§ FBE.

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal rapporterade olyckor/tillbud	36	29	33	43	57

2.7.3 Rutin för att följa upp inträffade olyckor

Svaren är omräknade till enskilda kommuner.

Diagrammet ovan visar hur många kommuner som har en rutin för att följa upp de olyckor som anmäls enligt 12§ FBE.

2.8 Utvecklingstrender som kommunerna identifierar

2.8.1 Brandfarliga varor

Totalt 35 kommuner eller förbund anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling inom brandfarlig vara. Det problemområde som de flesta oroar sig för är:

- Bristande kompetens hos föreståndare/verksamheter (särskilt på bensinstationer)

Andra områden som nämns i svaren är exempelvis:

- Språkförbistring
- Hantering av gas, främst gasol i restauranger
- Bristande hanteringen av brandfarlig vara i butiker
- Verksamheter som verkar utan tillstånd
- Ej uppdaterade föreskrifter, samt utformningen av de nya.

I bilaga 2 återges samtliga svar.

2.8.2 Explosiva varor

Totalt 35 kommuner eller förbund anser att det finns områden där det råder en oroande utveckling inom explosiv vara. De problemområden som de flesta oroar sig för är:

- Sprängningarna i samhället och problematiken runt det.
- Bristande hantering av fyrverkerier i någon form.
 1. Avsiktlig beskjutning med fyrverkerier
 2. Kompetensbrist hos försäljare av fyrverkerier. Grossisterna tar liten hänsyn till återförsäljarens kompetens/förutsättningar.
 3. Beställning via internet, som leder till import/införsel av pyroteknik som inte är tillåten att användas av allmänheten t.ex. smållare (bangers).
 4. Allmänhetens hantering av fyrverkerier

Andra områden som nämns i svaren är bland annat:

- Användandet av "målvakt" om person har uppgift i brottsregister
- Om person begår ett brott, då dras inte dennes tillstånd in med automatik, då koppling saknas från polis/domstol till tillståndsmyndighet
- Förvaring av stenspräckare

I bilaga 3 återges samtliga svar.

2.9 Övriga synpunkter i kommunernas svar

1. Lagen upplevs som tandlös.
Vi tackar för snabba svar från handläggare på MSB vid frågor om explosiva varor. Två synpunkter för att främja likriktning:
- Önskar att MSB tydliggör hur räddningstjänsterna i Sverige förväntas hantera verksamheter som hanterar tillståndspliktig mängd utan tillstånd. Vilka krafttag ska räddningstjänsten och ev. andra myndigheter göra? Hur allvarligt är överträdelse av tillståndsparagrafen? Ska polisen genast kontaktas för att beslagta varan? Beror detta på förhållandena på plats? Eller ska chans ges att söka tillstånd och hur hanteras i så fall när föreläggande om detta bortses från eller inkommen ansökan inte styrker säker hantering?
- Förordningen "Tillståndsinnehavarens skyldigheter 19 § Om den som har tillstånd ansöker om nytt eller ändrat tillstånd får hantering, överföring, import eller export ske enligt det tidigare tillståndet till dess att tillståndsmyndigheten har prövat frågan, om tillståndsmyndigheten medger det." Detta har tolkats av räddningstjänsten att ett medgivande måste ske (dvs ett beslut om medgivande måste då ges och har inget medgivande getts så gäller inte 19 §). Dock efter kontakt med MSB jurist ska det tolkas som att om räddningstjänsten inte ger något medgivande så ska detta skriftligt dokumenteras som ett förbud då det är ett stort ingrepp hos utövaren. Hade tillståndstiden gått ut innan ansökan skulle det ses som att utövaren inte hade något tillstånd. Enligt juristen behöver det finnas en rutin hos tillståndsmyndigheten om medgivande om det inte anses ges ett "tyst medgivande". Detta kan vara ett ställningstagande som ni kan behöva förtydliga till räddningstjänsterna då lagen kan tolkas på annat sätt också.
2. Bra med begränsat användande av fyrverkerier
3. MSB:s infomaterial är mycket användbart. Handläggarna på MSB är behjälpliga vid problem.
4. Fortsatt vägledning önskas om tillsyn explosiv vara. Återigen: mycket bra att vi träffades gemensamt, MSB och vi vid ett tillfälle. Det kan finnas ett mörkertal i det som ska följas upp avseende olyckor. Då räknar jag inte mindre spill i samband med t.ex. trafikolycka, det borde kanske följas upp??
5. Det vore bra om de nya föreskrifterna för gas och vätska kunde gå i mål. Idag befinner vi oss i en situation där tillståndssökande försöker vara förutseende och ta höjd för både de nu gällande föreskrifterna och det som skrivits i remissutgåvorna, vilket är olyckligt.
6. Tacksam för MSB:s återkoppling under 2019 gällande tidigare synpunkter i årsuppföljning.
7. Krav på certifiering av föreståndare hade varit bra för kvalitetssäkringen av kunskapsnivå (BFV)
8. Jättebra med det tillfället när representant från MSB genomförde tillsynsbesök (under 2020) med oss!
9. Vill bara önska att det blir fler tillfällen med träffar inte bara utbildningstillfällen. Bra med erfarenhetsutbyte mellan kommuner.
10. Det känns överlag positivt med att nya föreskrifter och handböcker är på gång, vilka förhoppningsvis speglar verkligheten i större grad. Dock så kan det innebära ännu fler frågor i vissa fall.
11. Vi får aldrig in en komplett ansökan och lagstiftningen är i några fall okänd för verksamheten. Det finns en blankett för anmälan om tillbud men vi får sällan eller aldrig in någon anmälan.

12. Positiva utvecklingar är att fler restauranger som ansluter till stadsnät och att antalet fyrverkeriförsäljare tenderar att minska. Jag önskar förtydliganden och norm för vilka krav, exempel på riskutredning, som är rimliga att ställa på en verksamhet med en enklare anläggning, exempelvis en mindre gasolanläggning på en restaurang.
13. Det säljs mindre fyrverkerier i våra kommuner. Bra!
14. Vi anser att MSB bör kunna arbeta för att dessa uppgifter blir tillgängliga för MSB direkt via Daedalos då nu alla räddningstjänster använder samma system. Om inte annat trycka på Daedalos för att göra färdiga rapporter för framtagande av denna data. MSB bör kunna bistå med utvecklingspengar för att underlätta för samtliga svenska räddningstjänster i detta administrativa arbete.

Bilaga 1, Frågor i enkäten

Organisation

Fråga 1: Vilken nämnd hanterar tillsynsfrågor enligt LBE?

Fråga 2: Vilken nämnd hanterar tillståndsfrågorna enligt LBE?

Fråga 3: Hur hanteras kommunens tillsyns- och tillståndshantering?

- Av kommunen
- I ett förbund
- På annat sätt

Fråga 4: Hur många årsarbetskrafter avsätts för tillståndsprovning utifrån LBE?
(Med en årsarbetskraft avses 1600 h)

Fråga 5: Hur många årsarbetskrafter avsätts för tillsyn utifrån LBE? (Med en årsarbetskraft avses 1600 h)

Fråga 6: Har kommunen under 2017 haft en tillsynsplan för tillsynen enligt LBE?

Fråga 6a: Vad innefattar tillsynsplanen? Flera svarsalternativ är möjliga

- Uppsatta mål för tillsynsverksamheten
- Vilka faktorer som varit styrande i prioriteringen
- En redogörelse för det identifierade tillsynsbehovet
- Vilka resurser som behövs för att utföra tillsynsuppgiften
- Vilken kompetens som behövs för att utföra tillsynsuppgiften
- Behov av samordning med andra tillsynsmyndigheter
- Hur uppföljning och utvärdering ska genomföras
- Annat, ange vad

Fråga 6a: Hur genomför kommunen istället planeringen av tillsynen?

Kompetens

Fråga 7: Har kommunen behov av kompetensutveckling utifrån de arbetsuppgifter som finns gällande LBE?

Fråga 7a: Ange kortfattat vilka behov som finns

Tillstånd

Fråga 8: Har kommunen någon rutin för när ett tillstånd ska återkallas?

Fråga 9: Har kommunen sett behov av att förtydliga regelverket vid tillståndsprovning med egna vägledningar?

Fråga 9a: För vad har man sett behov av att förtydliga?

Fråga 10: Hur många gällande tillstånd fanns det 2017-12-31? Ange antalet nedan.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 11: Hur många tillstånd har utfärdats under 2017? Ange antalet nedan.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 12: Har någon tillståndsansökan avslagits under 2017?

Fråga 12a: Av vilken orsak har tillståndsansökan avslagits

Fråga 13a: Inom vilka områden är det vanligt med brister i tillståndsansökningar gällande brandfarliga varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Karta/ritningar
- Process-eller verksamhetsbeskrivning
- Sammanställning av de brandfarliga varor
- Utredning av risker
- Klassningsplan med tillhörande dokumentation
- Drift och underhållsinstruktioner
- Föreståndare
- Kompetens
- Annat, ange område
- Inga brister förekommer

Fråga 13b: Inom vilka områden är det vanligt med brister i tillståndsansökningar gällande explosiva varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Verksamhetsbeskrivning
- Karta(läge, byggnader, vägar, skyddsobjekt)
- Konstruktionsbeskrivning
- Klassningsplan
- Risk- och samhanteringsgrupper
- Utredning av risker
- Föreståndare
- Kompetens
- Sammanställning av de explosiva varorna
- Annat, ange vad
- Inga brister förekommer

Fråga 14: Hur ofta gör kommunen besök på plats som ett led i handläggningen av ett tillståndsärende?

	Alltid	Oftast	Sällan	Aldrig
Nytt tillstånd				
Förnyat tillstånd				

Fråga 15: Hur ofta har kommunen med ett villkor om avsyning i tillståndsbeslutet?

	Alltid	Oftast	Sällan	Aldrig
Nytt tillstånd				
Förnyat tillstånd				

Fråga 16: Hur många tillståndsbeslut gällande brandfarliga eller explosiva varor har överklagats under 2017? Ange antal.

Fråga 17: Har kommunen återkallat något tillstånd gällande brandfarliga eller explosiva varor under 2017?

Fråga 17a: Hur många har återkallats? Ange antal

Fråga 17b: På vilka grunder och med vilket lagstöd har tillståndet/ tillstånden återkallats?

Tillsyn

Fråga 18: Hur många tillsyner har genomförts under 2017? Ange antalet tillsyner för respektive kategori.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 19: Hur har dessa verksamheter valts ut för tillsyn?

Fråga 20: Har kommunen rutiner gällande föreläggande eller förbud för att ställa krav på åtgärder?

Fråga 21: Har kommunen sett behov av att förtydliga regelverket vid tillsyn med egna vägledning?

Fråga 21a: För vad har man sett behov av att förtydliga

Fråga 22: Hur många förelägganden eller förbud har utfärdats under 2017? Ange antal.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 23: Hur många förelägganden eller förbud har förelagts med vite under 2017? Ange antal.

- Brandfarliga varor
- Explosiva varor

Fråga 24: Hur många tillsynsbeslut gällande brandfarliga eller explosiva varor har överklagats under 2017? Ange antal.

Fråga 25: Vid hur stor andel av tillsynerna påträffades brister? Ange andel för respektive kategori.

	0-20 %	21-40 %	41-60 %	61-80 %	81-100 %
Brandfarliga varor					
Explosiva varor					

OBS! Svaren på denna fråga redovisas inte i rapporten, då frågan har lett till tvetydiga svar.

Fråga 26a: Inom vilka områden är det vanligt med brister när det gäller brandfarliga varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Föreståndare
- Kompetens
- Utredning av risker
- Karta/ritningar
- Tillstånd
- Hantering
- Installationer
- Underhåll
- Instruktioner/rutiner
- Annat, ange:
- Inga brister förekommer

Fråga 26b: Inom vilka områden är det vanligt med brister när det gäller explosiva varor? Flera svarsalternativ är möjliga.

- Föreståndare
- Kompetens
- Utredning av risker
- Tillstånd
- Hantering
- Förvaring
- Tillträdesskydd
- Instruktioner/rutiner
- Överlåtelse
- Annat, ange:
- Inga brister förekommer

Fråga 27: Utförs tillsyn även på objekt som inte kräver tillstånd?

Fråga 28: Finns det verksamheter med tillstånd men som kommunen aldrig genomför tillsyn på?

Fråga 28a: Vilka verksamheter genomförs det inte tillsyn på?

Olyckor och tillbud enligt 12§ FBE (förordningen om brandfarliga och explosiva varor)

Fråga 29: Har kommunen rutiner för att samla in underrättelser om olyckor och tillbud enligt 12§ FBE?

Fråga 30: Hur många olyckor och tillbud enligt 12§ FBE har inträffat under 2017?

Fråga 31: Har kommunen någon rutin för att följa upp inträffade olyckor eller tillbud enligt 12§ FBE?

Fråga 32: Finns det någon utveckling som oroar angående brandfarliga varor?

Fråga 32a: Beskriv vilken utveckling som oroar

Fråga 33: Finns det någon utveckling som oroar angående explosiva varor?

Fråga 33a: Beskriv vilken utveckling som oroar

Övriga synpunkter?

Bilaga 2, Svaren på fråga 32a

Kompetensnivån är bristfällig på en del föreståndare framförallt inom bensinstationer.
Hur har ej svensktalande/läskunniga tagit till sig den svenska lagstiftningen och gällande föreskrifter? Verksamheter driver utan tillstånd. Metod för att söka efter om gasol läcker eller inte, kan genomföras med hjälp av öppen låga. En metod som absolut inte förespråkas utifrån den svenska lagstiftningen. Konstruktioner av bageriugnar som drivs med brandfarlig vara.
Ökad användning samt tillgång/tillgänglighet
Vi har i vår kommun ett företag som använder LNG och som ökat produktionen så att det kommer fler transporter med tankbilar att rulla på våra vägar
Okunskap bland föreståndare och övriga som hanterar varorna
Kunskapsnivån på verksamheter som har brandfarlig vara är låg rent generellt
Dåligt uppdaterade föreskrifter som inte överensstämmer med varandra. Fortfarande råder en del oklarheter kring tillsyn av brandfarlig vara, men det blir bättre med nya föreskrifter som är på gång.
Det börjar dyka upp spolarvätska och andra brandfarliga vätskor öppet i butiker igen
Vi kräver expert-hjälp när vi kontaktar MSB. En del personer med gedigen kompetens har eller är på väg att sluta. Där måste MSB bemanna upp med bra kompetens.
Vid stadsomvandlingen är det många byggarbetsplatser där det ibland kan hanteras brandfarlig vara utan tillstånd.
Vi vet inte riktigt hur kommunen ska hantera tillsyn på cisterner som tidigare fallit under miljötillsyn. Diskussion pågår med kommunens miljöförvaltning.
Kompetensnivån är bristfällig på en del föreståndare framförallt inom bensinstationer.
Transporten av brandfarliga varor i tankbilar har ökat betydligt på vägarna. Under vinterhalvåret blandas dessa transporter med stressade vinterturister på vägar som inte är anpassade för denna trafik.
På grund av tidsbrist och chefsbyte ligger vi kraftigt efter med tillsynsverksamheten. Detta kommer vi att kraftsamla på för att komma i fas med framöver.
Gas i fordon
MSB:s syn på regelverk för marina drivmedelsstationer. Generella regler sätts till viss del där hänsyn inte tas till faktiska förhållanden.
Kompetensnivån är bristfällig på en del föreståndare framförallt inom bensinstationer.
Drivmedelsföretag har ingen kvalitetssäkring av sina föreståndare och ger dem dåliga förutsättningar (dålig kunskap om anläggningen och kraven/reglerna som följer med hanteringen). Föreståndarna får inget/för lite stöd vid tillsynsärenden och är inte tillräckligt delaktiga vid tillståndsärenden. Viss oro gällande kommande föreskriftsändringar, särskilt med avseende på allmänna råd som tas bort till förmån för handboksskrift. Detta kan leda till svårigheter med tydlighet i myndighetsutövningen - framtiden får utvisa.
Diesel och bensin stölderna som ökar.
Verksamhetens bevakning på när tillstånd går ut. Vissa verksamheter saknar ansvar för att inlämna ny ansökan. Verksamhetens kompetens om lagstiftningen.
Bristande kunskap hos den sökande vad gäller aktuella handlingar och dyl. i ansökan om tillstånd.
Oklart hur hantering av tillsyn ska göras på cisterner som tidigare hanterats av miljökontoret.

Mer och mer språkförbistringar, liten förståelse för det svenska regelverket och folksamlingar som kommer fram vid tillsyner för att intimidera.
Föreskrifter som inte är så tydliga så att användaren förstår dessa. Att föreskrifterna hänvisar till riskutredning men inte visar hur en säker hantering sker. Olika myndigheters föreskrifter. för många som utverkar föreskrifter: miljö, arbetsmiljö, msbfs gör det svårt för den som skall följa dessa föreskrifter.
Brandfarlig gas: fler stora anläggningar, fler anläggningar i tätbebyggt område samt byggarbetsplatser.
Dåliga kunskaper från näringslivet om butikshantering av brandfarlig vara
Att man ser tillståndet som ett nödvändigt paper snarare än säkerheten kring de brandfarliga varorna. För låg respekt för riskerna. Kompetensen köps in i större utsträckning än vad man själv utbildar sig för att ha kunskapen "inom huset". Föreståndarnas kompetens borde bedömas och godkännas lika som explosiver.
Underlåtenhet att utföra kontroll av cistern på bensinstationer. Brandfarlig vätska säljs till kund i allt större utsträckning i påse med volym på flera liter. Tillräcklig hållfasthet?
Att handböcker skapas utan underliggande föreskrift vilket kan innebära problem vid kravställning
Arbetet med förskrifter och allmänna råd rörande brandfarliga vätskor och gaser drar ut på tiden. Rättsäkerhetsarbetet inom LBE sker mest på eget bevåg och utefter eget huvud. Framtida tillsyner av vätgastankstationer skulle behöva vägledas. Gasolleverantörer fortsätter att leverera gasol till verksamheter utan tillstånd. Rapporteringsskyldigheten enligt 12§FBE fungerar inte i praktiken - mörkertalet är enormt.
Vi ser en utveckling mot att fler hanterar tillståndspliktiga mängder brandfarlig vara utan att ansöka om tillstånd.
Vid gashantering på främst restauranger förekommer inte sällan språkförbistringar pga olika nationaliteter. De ber då installatören om hjälp med ansökningar och dokumentation, men om de sedan förstår går inte att säkerställa. Bristfällig hantering på dessa ställen kan vara en framtida risk.
Brist på resurser hos tillsynsmyndigheten för att utföra tillräcklig mängd tillsyner.
Hantering vid försäljningsställen
Minskad detaljreglering i föreskrifter vilket försvårar vår hantering
Hantering av brandfarliga varor i tillståndspliktig mängd som sker utan vår vetskap.
Vi känner att vi har svårt att avslå tillståndsansökningar trots att det tydligt framgår att den sökande inte har rätt kompetens eller använder rätt förvaringsplatser och -skåp. Vår utredningsskyldighet sträcker sig otroligt långt. Det medför att vi kan försöka förmå sökanden att uppvisa att denne har rätt kompetens, utrett risker och hanterar varan på rätt sätt under mycket lång tid. Vi ser en del hemmasnickrade containerstationer, vi ser att vi kommer ha problem med sjömackar.
För vissa verksamheter (ofta mindre verksamheter): Språkkunskaper, Kompetens ang. tekniska krav och förståelse för ansvar.
Mindre butiker, enmans eller fåmansföretag.
Tillståndsinnehavare måste påminnas att ansöka om nytt tillstånd

Bilaga 3, Svaren på fråga 33a

Det slarvas en del med ålderskontroll vid fyrverkeriförsäljning.

Allmänhetens hantering av fyrverkerier.

Det är svårt som handläggare att bedöma om den blivande tillståndshavaren har förstått det som försäljningsföretagen har hjälpt sökande med för att de ska få ett tillstånd för explosiv vara (försäljning av fyrverkerier). Detta då liknande brister uppmärksammas vid nya ansökningar som skickas in.

Fyrverkerier, förbjud eländet.

Samma som tidigare år. I samband med tillståndsprövning görs utdrag i brotts- och misstankeregistret. Finns inget där har vi svårt att neka tillstånd. Polisen har underrättelser på vilka man t.ex. nekar vapenlicens men dessa uppgifter finns inte i de register vi begär utdrag från. Det kan medföra att en person inte får vapenlicens men får tillstånd att hantera explosiva varor.

Hantering av fyrverkeripjäser. förebyggande har kommunen i lokal ordningsstadgarna nu begränsat tiderna för fyrverkerier.

Privatpersoners hantering av fyrverkerier

Kunskapsnivån på verksamheter som har explosiv vara är låg rent generellt

Oro i samhället då blåljuspersonal beskjuts.

Det går rykte om att en del försäljare slavar med ålderskontroll, men vid våra tillsyner så märker man inte av det.

Vid avskjutning fyrverkerier sker onödiga bränder och skador på människor, djur och miljö MSB:s totala nonchalans att inte återkoppla trots önskemål om detta mot bakgrund av att flera år i rad i detta fält påtalat oro gällande kopplingar mellan kriminella handlingar och upprättande av tillstånd för förvaring av explosiva varor. Jag har tidigare haft en förhoppning av att MSB skulle titta på mina tidigare kommentarer och återkoppla till mig men det kan konstateras att det som skrivs i detta fält kan kvitta.

Då återkollning inte skedde under 2018 lovade jag att gå vidare högre upp i myndigheten med ärendet. Det kan nu konstateras att någon återkoppling aldrig skedde så jag kommer lyfta problemet och det med skarpa ord.

Alla sprängningar runt om i landet. Kriminellas tillgång till explosiv vara.

Näthandel från utlandet

Det blir fler som vill förvara bl.a stenspräckningspatroner

Riskutredning vad som skall ingå. Borde vara en och samma myndighet som hanterar all provning, förslagsvis polis som tidigare.

Fler inkomna ansökningar som inte avser en fast förvaringsplats med begränsad mängd utan dessa ansökningar avser mobila mängder som efter nyttjande alltid ska lämnas tillbaka om någon mängd återstår.

Att personer skjuter på varandra med fyrverkerier.

Illegal import av sk. Bangers från andra EU-länder oroar. Polisens agerande vid brott mot LBE-lagstiftningen döms utefter ordningslagen eller läggs ner. Finns kunskapen hos åklagare och polis om straffskalorna enl LBE?

Polis vet inte heller om räddningstjänsten ska polisanmäla eller på annat sätt kommunicera vid uppmärksammat brott mot LBE-lagstiftningen

Fyrverkerianvändning. Förvaring av stenspräckare i bostad och i kontor. 5 kg förvaras i täta vapenskåp som är en utforskad risk för räddningstjänstepersonal vid brand.

import av bangers etc

Brist på resurser hos tillsynsmyndigheten för att utföra tillräcklig mängd tillsyner.

Obehörig hantering av pyroteknik

Ökad andel mindre seriösa försäljare av fyrverkeriprodukter

Att fyrverkerier hamnar i "orätta händer" när de säljs till privatpersoner.

Inbrott i fyrverkeriförråd.

Felaktig hantering av fyrverkerier

De hamnar lätt i händerna på fel personer, t ex ungdomar med fyrverkerier